

Iš Alfonso Nevardausko naujausiai išleistos knygos "Pajūriais, pamariais"

Norėdamas skaitytojus supažindinti su Alfonso Nevardausko fundamentaliniu veikalu apie toli už Okeano likusius gražuosius Lietuvos pajūrius, norėjau parinkti vieną antrą jo apsakymėlį, bet, pasirodė, praktiškai taitai labai sunkus uždavinys: kaip ir ką parinkti, kai tiek daug yra kas pasirinkti. Autorius net 9 metus rinko medžiagą iš kur galėjo bei užrašinėjo, ką pats patyrė. O patyrė nepaprastai daug. Parink kad gudrus, kai autorius savo knygoje surašė 97 dalykus ir kiekvienas prašyto prašosi nurašomas ir skaitytojams pateikiamas.

Mieli skaitytojai! Kitiokios išieties nei patarimo nebeišmanau, kaip tik iš širdies patarti kiekvienam pačiam išgyti šią knygą asmeniškai. Esu tikras, jog tai yra vienas patarimas, kurio paklausęs nė vienas nesigailėsite!

Erškėtras yra bežvynė žuvis. Išilgai penkiomis eilėmis jo kūną dengia kauliniai skydeliai. Erškėtras gyvena šiaurės Baltijos ir Viduržemio jūroje, taip pat ir Europos bei šiaurės Atlanto vandenyno pakraščiuose. Šios rūšies erškėtrai išauga iki šešių metrų ilgio. Kita jų rūšis gyvena Kaspijos ir Juodosios jūros vandenyse. Pastarieji išauga iki devynių metrų ilgio. Abiejų rūšių erškėtrų ikrai vartojami valgiui (kavijas). Be minėtų erškėtrų dar yra kelios kitos jų rūšys, sutinkamos Pacifiko, Didžiųjų Ežerų ir Missisipi vandenyse.

Trumpu aprašymu susipažinę su erškėtrais, žvilgtelėkime į juos iš arčiau. Nepriklausomos Lietuvos laikais beveik kas vasarą mūsų periodinė spauda išmargindavo savo puslapius žiniomis apie pagautus Lietuvos teritoriniuose vandenyse erškėtrus. Prie straipsnių būdavo dedamos ir erškėtrų nuotraukos. Ir kur čia laikraščiai nerašys, jei ties Raudondvariu, Nemune, žvejys pagavo 770 svarų erškėtrą, arba Kuršių mariose žvejai sugavo kelių dienų tarpe keilolią erškėtrą, pavieniai sveriančių po 200, 300, 400 ir daugiau svarų.

Prieš šimtmetį erškėtrų žvejyba nebuvo jokia sensacija. Kaip teigia senieji kuršių marių pakraščiai ir Nemuno deltoje gyvenę žvejai, anais laikais, kai tik Baltijos jūros sušildavo vandenys, pasirodydavo pakraščiuose erškėtrai, ir pajūry užvirdavo jų žvejyba. Erškėtrus žvejojė iš storių siūlų megstais tinklais. Tinklai dideli. Iš jūros tinklus traukdavo nuo 12 iki 18 žmonių arba arkliais. Nemuno deltos upėse spėsdavo vartas patys žvejai arba išnuomodavo spendimo vietas žydams. Tai buvo laikoma įprastine, sezonine žvejyba. Mūsų laikais ji jau nebuvo praktikuojama. Tačiau liepos mėnesio vidury, sušilus Kuršių marių vandenims, pro Klaipėdos uosto vartus iš Baltijos jūros įplaukdavo į Kuršių marias erškėtrai.

Jie čia ieškojo patogių sekulumų, kur galėtų aukštyn pilvus išvertę, karštuose saulės spinduliuose šildyti savo ikrus. Tada jie čia dažnai pakliūdavo į venterius. Pasitaikydavo, kad didesnis erškėtras pasikardavo venterio gerklėje. Mat, savo dydžiu erškėtras negalėdavo pro gerklę įlysti. Traukdavosi atgal. Deja, čia venterio gerklė už žiaunų jį pažabodavo.

Žvejys, pastebėjęs įstrigusį erškėtrą, skubiai ir dideliu atsargumu atpalaiduoja nuo priekinių ailių venterį ir jo angą iškelia iš vandens taip, kad erškėtras atsistoja venteryje galva žemyn. Tada užmeta ir užneria ant erškėtro uodegos kilpą. Virvę priiia prie dulės (laivo briaunoje medinis kaištis). Po to be jokio pavojaus su peiliu erškėtrą iš venterio gerklės išlaisvina. Išlaisvintasis bando pabėgti, bet stipri virvė, užnerta už jo kaulinės uodegos, atlaiko. Žvejys, priiisęs prie ailės valtį, kuo ramiausiai sutvarko venterį ir tik po to, iš lėto irdamasis, atbulą 182 svarų erškėtrą velka namo.

Kartais erškėtrai pakliūdavo žvejams į nagus ir kitaip. Štai jaunas žvejys Pileikis su savo bernu Ansu, baigę vartas laikyti, sunkia plokščiadugne valtiani iš lėto stūmėsi nuo Stariškės Kuršių marių kranto įstrizai per Kuršių marias į Juodkrantę. Žvejys, stovėdamas prie vairo, kartais bakstelėdavo kartimi į marių dugną ir stipriai pastumdavo slystančią valtį spinduliuojančių Kuršių marių paviršiumi. Vėjų nebuvo. Skubėti nereikėjo.

Jiems iš lėto plaukiant, pačiame Marių viduryje, ant smėlio slenksčio Pileikis pastebėjo pačiame vandens paviršiuje plūduriuojantį kaskokį pilką daiktą ir baksterėjo į jį karties galu. Vanduo sukunkuliavo. Išsivertė burbulais ir nusitęsė tolyn siaura judančio vandens srove. Pileikis suprato, jos jis, kartimi bakstelėdamas, pažadino ant nugaros gulėjusį erškėtrą. Bernas apgrėžė valtį, o Pileikis neišleido iš akių nuplaukiančio. Pažadinti erškėtrai toli neplaukia. Jie, kiek pasivyrę, vėl apsvėrcia pilvų į viršų ir šildosi.

Pileikis, apsukęs ratu sekulumą, užplaukė erškėtrui už akių ir, valtį pasrovinti leisdamas, akis įtempęs, ieškojo erškėtro. Ilgai ieškoti neteko. Erškėtras gulėjo ant nugaros pačiame vandens paviršiuje taip, kad jo pilvą vos vanduo buvo apsemęs. Čia Pileikis sustabdė valtį ir paruošęs kilpą, vieną jos galą pritvirtino prie inkaro vandenį. Iš lėto pasrovinti valtį leisdamas, artėjo prie besišildančio. Praplaukiant pro erškėtrą, Pileikis per valties briauną persisvėręs be

VARNA IR LAPE PASAKĖČIA

Kiek kartų mes žmonėms kartoti turim, Jog meilikavimai ir šlykštūs ir kenksmingi; niekas patarimo neįkanda, Ir pataikūnas visuomet žmogaus širdy kampaļi sau suranda.

Varnai Dievas kažkur davė gabalėlį sūrio.

Į eglę varna nuriogsojo,

Papusrūčiant jau bemaž galvojo,

Tik susimąstė, o sūrį vis snape telaide.

Nelaimėi, netoliese lapei bėgti pasitaikė.

Ūmai pasklidęs sūrio kvapas lape buria:

Lapė mato sūrį — lapė užkerėjo sūris.

Net pasistiebusi prie medžio lapė sėlina,

Vizgena uodegą, varnai žvilgsniais meilinas,

Ir prašneka saldžiai taip, vos kvėpuojant:

"O, balandėle, niekas tavo grožio neatstoja!

Kaklelis koks! Kokios akelės!

Papasakot, graži tai būtų pasakėlė!

Plunksnelės kokios! Kokia noselė!

Ir angelo tikriausiai tu turi balselį!

Spindulėli, pagiedok, nesigėdink! Nes jeigu tu, sesute,

Prie tokio grožio dar dainuoji kaip lakštutė,

Tai karalienė mūsų tarpe turi būti!"

Nuo pagyrų tų lengvamenei šelsta svaigulys galvoje,

Iš žiaugsmo gomury net žadas jai sustingo —

Ir į lapės lipnių žodžių pataikaujančią kvietimą

Iš kakarinės praviros paleido varna gargantį krankimą.

Iškrito sūris — su juo ir apgavikė tuoj pradingo.

Vertė S. AUKŠTAITIS

didensio vargo užnėrė kilpą ir rankos mostelėjimu davė bernui ženklą pavartyti valtį piryn. Stipraus truktelėjimo pažadintas, erškėtras apsvėrtė ir mėgino plaukti, bet įtempta virvė akimirksniui suparalavo jo jegas. Ir tik akimirksniai, svystelėjęs uodega, jis iš seklumos nėrė į didesnę gelmę. Žvejai nespėjęs išleisti ir leido jam vilkti jų valtį. Erškėtras, įplaukęs į gilesnę srovės vagą, vis traukė pirmyn. Apie šešetą kilometrų žvejus prieš srovę nuvilkęs, erškėtras sustojo. Žvejai pamano, jog erškėtras nebeteško jėgų. Jie kibo į irklus ir bandė irtis. Tačiau — nė iš vietos. Erškėtras nesidavė iš gelmės išvelkamas. Tik nustojus irtis, jis vėl, kaip koks povandeninis laivas, žvejuos vilko dar keletą kilometrų. Pagaliau išvargęs, erškėtras pasidavė.

Pileikis atvilko žuvį į savo prielauką Juodkrantėje ir, priiisęs prie kuolo, apgavendino tarpe nendrynų tyrame vandenyje. Prie įėjimo pakabino iškabą "Už 50 centų galima pamatyti ir fotografuoti šiandien Kuršių mariose pagautą gvą milžiną — erškėtrą".

Vasarotojai skubėjo su foto aparatais į pamarį ir, pro vartukus įeidami, mokėjo Pileikini puslicius. Sprangėjo aparatų įlaisai. Vasarotojai klausinėjo Pileikį, stebėjo milžinišką žuvį.

Tą pačių naktį erškėtras buvo paruoštas transportacijai. Jiš buvo gabenamasis didelėje, vandens pripiltoje dėžėje garlaivių į Klaipėdą.

Kiek teko patirti, Pileikis už erškėtrą gavo 210 litų ir iš vasarotojų buvo surinkęs virš šimtinės. Vadinasi, už 840 svarų erškėtrą ir truputį vargo uždirbo bernui pusmečio algą.

100 tautų tariasi dėl maisto stokos

Jungtinių Tautų Maisto ir Agrikultūros organizacija (FAO) birželio 4-18 d. Washingtone susaukė 100 kraštų 1,200 delegatų konferenciją pasaulio maisto klausimui aptarti. Pačios FAO tuo reikalu raporte sakoma, jog 2,000 metais (už 37 metų) pasaulio gyventojų bus dvigubai kaip yra šiandien (jau daugiau kaip 3 bilijonai), kurių apie pusė jau šiandien badauja arba pusbadžiauja, o šimtmečio gale numatoma bus šeši bilijonai žmonių.

Norint tokią žmoniją išmaitinti, iki šio šimtmečio pabaigos reiktų pakelti maisto produkciją — Azijoje ir Toluose Rytuose daugiau kaip keturis kartus (o tam nebėra fizinės bazės), Lotynų Amerikoje bent 3-4 kartus ir Afrikoje bent 2-3 kartus.

Vokietijos tyrimo instituto direktorius Fritz Baade pareiškė, kad Indijoje, Pakistane ir Turkijoje žmonių priauga daugiau negu spėjama daugiau priauginant maisto. Pasaulinis žemės bankas perspėja, kad atsarginės žemės maistui dauginti nebėra per daug ir tai yra daugelio kraštų problema.

Zymusis britų istorikas Arnold Toynbee pasakė, jog dėl žmonių ir maisto prieauglio lenktynių visa žmonių veislė žemėje yra rimtame pavojuje. Jis pasiūlė du projektus žmonijos "eksplozijai" sukontroliuoti: 1) Jungt. Tautos turi imtis politinio auklėjimo programos, įtikinant žmones, kad žmonių rasė kaip visuma yra svarbiau nei viena kuri jos grupė, ir 2) Prikalbėti žmonas ir vyrus, savanoriškai reguliuoti savo vaikų prieauglį, kad žmonių mirimų ratas sumažintų būtu sumažintų ir jų gimimo ratos.

Naujienų Antroji Dalis

NR. 669

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XIX METAI

PAULIUS SIRGEDAS

PER AMŽIUS MOTERYS NORI IR STENGIASI BŪTI GRAŽIOS

(Straipsnis griežtai nediskusinis!)

Gegužės mėnesį "Draugas" madiškai pasipuošė net keiliais moteriškais ir vyriškais straipsniais "prieš ir už" naujas lietuviškas madas bei "skudurą"... Tuo paliestas vienas iš opiausių gyvybingų moterų buities klausimų, būtent, amžinas jų noras ir siekimas būti gražiomis. Tam ir skiriamos šios moterų grožio kulto evoliucijos margaspalvės pabiros.

Nuo akmens amžiaus...

Primityvus žmogus panašiai, kaip ir gyvūnijos pasauly, vyras puošėsi daugiau negu moteris. Tačiau nuo to laiko, kuomet akmens amžius išmokė moterį juodinti antakius nuodėgulių gabalukais, o skruostus raudoninti uogu sunka, moterys per amžius sugaisho ir sugaisho nesuskaičiuojamas valandas ir išieškojo milžiniškus turtus, norėdamos ir siekdamos būti gražios, įdomios ir patrauklios. Ir tos jų pastangos turėjo ir turi nenugincijamą tikslą — savo lytį parodyti vyriškajai gražiausiomis spalvomis ir kartu sukelti tos pačios lyties pavydą — konkurenciją.

Amžiaus moteris, kaip igudęs menininkas, stengėsi savy užtuuoti prigimties grožio trūkumus, tuo pačiu ir parodyti, pabrėžti moteriško grožio gundančias savybes. Ir tam tikslui netrūko joms prigimto moteriško išradimo ir kitų pagalbinių priemonių, k. a.: papuošalų, kosmetikos bei mados pavyzdžių. Todėl daugelis jų grožio kulto varžybose, dažnai naudojamos ir savo specialius receptus, atsiekė gyvenamoje visuomenėje aukštos garbės, talentų pripažinimo bei kitų troškimų išpildymo. Tam turime daug istorinių ir dabarties pavyzdžių.

Ninon De Lenclos, Kleopatra ir Popėja

Pasakojama, kad Ninon de Lenclos, žymiausia prancūzų kurtizanė, būdama 70 metų amžiaus, išstengė paslėpti gyvenimo raukšles bei išlaikyti nesuvytusių kūno odą, tuo patraukdama į save minias gerbėjų. Net sulaukusi 90 metų, dėl prideramai išlaikyto kūno grožio ir patrauklumo, susilaukė vedybinių pasiūlymų.

Kleopatra grožį, energiją, išsilavinimą bei žavumą be atodairo vartojo valdžios troš-

kimui patenkinti. Ji, būdama jau 50 metų amžiaus, prisivilioja romėną Antonijų, kuris, jos žavimo užburtas, nieko neveikdamas ir tegyvendamas malonumais bei prabangoje, paruošė sau pražūtį — nusižudė.

O Popėja Sabina, buvusi vieno romėno raitininko žmona, vėliau imperatoriaus Nerono meilužė ir, gal būt, pirmoji platinos blondinė, išlaikė 500 asilėnių bandą, kad galėtų kasdien jų piene maudytis ir tuo įtikti savo valdovo įgeidžiams.

Mumija — eksponatas Nr. 22542

Grožio kultūros evoliucijos pavaizdavimų iš visų laikų turime begales: freskos, senos skulptūros, paveikslai, drožiniai, papuošalų liekanos ir net mumijos.

Jei kas lankėsi garšame Britų Muziejuje, tas galėjo pamatyti "Eksponatą Nr. 22542", buv. Egipto, Tebų gražuolė — užbalzamuota mumija, išsilaukusi apie 5000 metų ir dabar besišypsiančią žingeidžiam muziejų lankytojui.

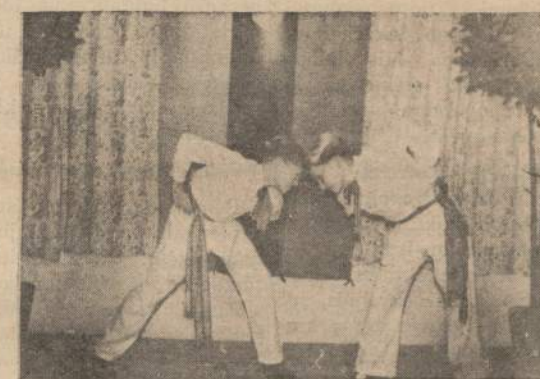
Kalbamas "eksponatas", atrodė, kadaisė turėjo būti "madinga" panelė (ar ponitė), gerai pažinusi grožio svarbą ir "kerėjimo" būdus. Nuodugnai ją apžiūrėję, pastebėsime, kad jos rankų ir kojų nagai dažyti tamsiai raudonais, o jos antakiai išpėsoti į siaurą, vario dažais papuoštą liniją, kuri pabrėžia savotišką veido patrauklumo išraišką, galinčią suvilioti ir išlepintą šių dienų donžuaną.

Nofretetės kosmetika

Egipto karalienė Nofretetė, karaliavusi 1375 m. prieš Kristaus gimimą, vokus dažė žaliai ir juodai. Jos vartotos kosmetikos ir jos operacijų ekstravagantiškumas virišija ir dabartinių kremų, purvo vonių, masažų ir kitokių pasigražinimų kosmetikos amžiaus išradimų.

Tų laikų kunigai buvo ir kosmetikos ekspertai. Jų kosmetinės medžiagos, preparatai buvo vartojami žmogaus odos švarai palaikyti, išvaizdai pagražinti ar pakeisti, patrauklumui padidinti. Žinoma, tie kunigai prie tų savo preparatų būtinai primaišydavo ir kerėjimų, maldų bei palaiminimų.

(Nukelta į 2 psl.)

OZELIAI...

Dienų Skeveldros

1 Teko kalbėtis su žmogumi, kuris šį pavasarį lankėsi Vilniuje. Prasmuko pro turizmo (?) vadovus ir — apžiūrėjo kas nerodoma. Kai kurių bažnyčių, nors ir oficialiai pripažintų kaip "istoriniai paminklai", padėtis tiesiog graudi. Stogai kiuri ir nebetaisomi, sienos aižėja ir yra. Iš lauko puosės — senutės elgetos, o nebe išnašūs architektūros paminklai, viduje — dar nykia, nes drėgmė ardo nepakartojamas vertės meną. Iš grūnančių ir nykstančių senosios statybos paminklų paminėtina šios bažnyčios: Misijonierių, šv. Kazimiero, šv. Kotrynos, šv. Jono, šv. Mykolo, šv. Onos, Dominkonų.

3 Kas įspės: — kodėl "Lietuvių etnografijos bruožai" jau senokai (ir kiek dar ilgam) įklimpę partijos cenzūroje!

Jaunųjų tremties lenkų rašytojų spausdinyje "Kontynantų" kalbama apie grafomaniją ir literatūrą. Straipsnio autorius yra nuomonės, kad be reikalo gasdinamasi "išvirkščiais kailiniais". Ana, Parryziuje yra įregistruota apie 80,000 dailininkų. Kiek jų išliks dailės istorijoje? Bet tie 80,000 sudaro klimatą dailėi augti ir dailėi plisti (kitaip tariant, "žiūrovų skoniui puoselečios: Misijonierių, šv. Kazimiero, šv. Kotrynos, šv. Jono, šv. Mykolo, šv. Onos, Dominkonų).

Kaip iš patikimų šaltinių patirta, Kultūros Paminklų Apsaugos lėšos, ypač po Trakų "incidento", labai sumažintos ir, be to, Kremliaus griežtai kontroliuojamos.

2 Vilniaus "Literatūra ir Menas" tęsia "pokalbį": "Naujos tradicijos — visų rūpestis" (žr. "L. ir M." Nr. 17). Ir kągi, tą "pokalbį", paskaičius, žmogus patiri? Ogi visų pirma, kad savo šešėliu krinta kažkas (Kazanės našlaitė?!)

Sverdiolas — "Liaudies (!) meno rūmų direktorius". Kas siūloma? "Mirusiųjų pagerbimo dieną reiktų rengti antrą — trečią spalio mėnesio savaitę", suprask: užbėgti savaite už akių įprastinėms Vėlinėms. Be kita ko, rūpinamasi "įprasminimi" kaip "jaunuoliai palaidimi į Tarybinę (suprask: okupanto! J. C.) armiją". Mano galva, šiuo atveju lauziamasi pro atviras duris, nes mūsų tauta taitai jau caro okupacijos metais jamžino kaip... rekrūtų rinkimą!

4 Klausimas: Ar blakės gali būti komunistų partijos nariai? Atsakyimas: Gali, nes jų gyslomis teka valstiečių ir darbininkų kraujas... J. Cicėnas

PER AMZIUS...

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

Didžiausias odai vartojat kosmetinių preparatų dat sudarė šaltieji kremai, jie buvo įtrinami, įmasažuojami. Įvairias pastas (tešlas) sudarydavo tiršti, dažyti lėbukai ir buvo naudojami šukuosenų kompozicijai bei kūno dekoravimui. Populiariausias tais laikais kremas buvo sudarytas iš: liūto, hipopotamo, krokodilo, žąsies bei gyvatės taukų.

Karalienė Nofretetė ypaci mėgo įvairius kvapalus. Vieni jų naudoti kaklui, kiti plaukams bei ausims ir pan. Ir toji madų karalienė dažnai atsiuodavo tokiais kvapais, lyg nešiotų ant savęs išties kosmetikos krautuvę. O kai tropinė kaitra sutirpdydavo ant tokios gražuolės taukus ir alyvą, tai ji padvekdavo tokiais kvapais, kaip skunkis?..

Bet ne vien tu laikų moterys buvo žinomos gražinimais "kankiniai". Atidarius faraono Tutankhamon'o karstą, jame rasta ir kosmetikos indas, pilnas gerai išlaikiusio parfumuoto kremo, vartoto prieš 3000 metų.

Graikų pudra ir naktinės kaukės

Senovės graikų moterys bene pirmosios pradėjo pudruotis baltojo švino miltelių pudra, kuri, nors dažnai apnuodija odą, liko ir šiems laikams viena pagrindine priemone moteriško grožio paryškiniui ar senatvės raukšlių užtušavimui.

Ir dabartinės veido kaukės, greičiausiai kilusios iš Graikijos, gražuolių naudotos einant gulti. Ryta tokios kaukės buvo pienu nuplaunamos, o veidas vėl padengiamas pudra.

Graikų grožio ekspertai taip išgarsėjo, kad romėnai "atėję, pamatę ir nugalėję", juos tuojau pasiuntė į Romą, kaippo vertingą karą grobį.

Nuo to meto romėnų moterys laikytos gražiausiomis pasauly. Jų priešaky, žinoma, varžėsi jau anksčiau paminėta Nerono meilužė Popėja, kuri, apart kasdieninių pieno vonių, baltino kūno odą, tamsino akis, raudonino lūpas ir skruostus bei dažė plaukus. Popėjos grožį aptarnavo 100 vergų. Jien tik garbanų suraišymui ji kasdien sugaišdavo po keturias valandas.

Plaktukas ir kaltas

Daugelis romėnų gražuolių pasisavino graikų nakties kaukės ir bedarydamos su jomis eksperimentus, kartais taip "nusigražindavo", kad tas kaukės nuimti reikėjo plaktuko ir kalto?..

Šiandien pasauly kasmet suvartojama virš 125.000 tonų šalto kremo sudėtis mažai skiriasi nuo prieš 1700 metų išrastos Romos chemiko Galėno formulės.

Renesanso humanistinis idealas

Kai kurie istorikai tvirtina, kad vispusiška grožio kultūra pasiekia kulminacinį tašką Italijoje, 15-tame šimtmečiuje, kai tokie didieji menininkai, kaip Michelangelo, Leonardas da Vinci ir Rafaelis pražydo. Renesanso humanistinis idealas ir tikėjimas žmogumi mene, o taip pat ir kitokio grožio paraiškose — manierose, pasireiškė atbaigtų formų klasiškumu ir pusiausvyra.

Viduramžių vonių išdaigos

Renesanso metu grožio receptai taip pat patobulėjo, sužmoniskėjo. Odos baltinimui naudota jau "humaniškesni" mišiniai, k. a. baltų ožkų ir asilėnų pienas, praskiestas asparagu bei baltų kelių sunkomis.

Viduramžiais kai kurios gražuolės viešai imdavo vonių maudynes. Pvz., 14-tame šimtmetyje, Petro Žiauriojo Kastilijos dvare, meilužė Maria de Pedilla priminėjo ir linksminano dvaro aristokratiją, besimaudydama išskępintame vyne. O Napoleono dvaro gražuolė Madame Tallien maudėsi sutriuškinčių žemuogių ir avičių mišrainėje, o po to, ją tarnai ištrindavo dar su kvepaluotu pienu.

Mišrainių kremas

Daržovės ir vaisiai bei jų sūnka dar ir šiandien laikoma gera priemone odos grožiui bei šviežumui atnaujinti. Ponia Beeton savo kulinarijos knygoje pateikia ir receptus, kaip sutrintais, prinokusiais pomidorais pabaltinti suskirčiusias bei paraudonavusias rankas.

Atrodo, kad Beeton noriai pripažintų ir Paryžiaus grožio salono eksperto, buvusio balėto šokėjo metodą gražinti klientų veidus daržovių bei vaisių mišrainėmis. Jo receptas — prinokusią persikų, kriaušių, pomidorų, citrinų, agurkų, morkų, salotų ir bananų košės mišinys. Reikalui esant, naudotinos ir bet kurios kitos daržovės, išskiriant svogūnus bei česnakus.

Kiniečių klumpaitės

Amžių bėgyje kai kur moterys dėl vyraujančių grožio madų pakeldavo ir daug skausmo, o kartais ir savęs sužalojimų. Pvz. kiniečių gražuolės ilgus šimtmečius varžydavo raiščiais — klumpaitėmis kojais, kad jos neišaugtų iki normalaus dydžio. Toji mada dažnai joms sukeldavo, ne tik skausmų, kaulų iškrūpimų, bet ir kojų gangreną.

Išgestos galvos ir lūpiniai skrituliai

Centrinėje Afrikoje, Kongo miškų gilumoje gyvenanti Mangbetų tautelė dar ir šiandien laikosi absurdiškos mados, moterims išaugindama nežmoniškaip pailgas galvas. Ir tos galvos išauga tokios formos todėl, kad vos gimusiai mergaitėi galva taip tampriai

šaudais suraišioma, kad ji tegali augti tik į aukštį, o ne į šonus. Todėl pailgesnių galvų savininkės ir lengviau susiranda sau patinkamesnius vyrus.

Dar didesnių madų pakvaišimų užtinkame Abanancienyje, gyvenančioje netoli Chado ežero, kur moterys nuo pat vaikystės nešiojasi prielūpų pritvirtintas keturių inčių "pliauskas" ir tuo būdu lūpas suformuoja į skridulių pavidalą.

Ir ne džunglėse tas pats

Tačiau, atrodo, moteriško grožio, madų ekscentrika ne vien džunglėse grįstos. Pereito šimtmečio ir Europos gražuolės vergavo tampriai raiščiais surišamų korsetų madai, norėdamos paryškinti lielną pusiaują, apvalius klubus bei pakilesnę krūtinę.

Ir taip per amžius, vardan grožio, mados, patrauklumo ir kitų moteriškų įgeidžių, moterys noriai teplojos, pešiojos, liesėjo, tuko, deformavo save, nežūrint ir to, kad kartais tam ir jų širdžių kavalieriai prieštaravo.

Bet ir vyrų tarpe visuomet ir visur atsiradavo savotiškų dabitų, puošėjų, moteriško kulto pamėgdžiotųjų — povų. Žinoma, kad prieš keletą metų vienas Hollywood'o artistas, norėdamas įsteigti širdies damai — jaunai artistei, atsiguldė ant operacijos stalo, prašydamas gydytojų nuskusti nuo pilvo taukyne ir tuo padaryti jį linksmu jaunuoliu. Bet tas mandruolis taip ir nepabudo nuo anestezijos, pažvelgti į atsijaunimą...

Nepriegtis akts prieš madas

1770 metais, kai Anglijos vyrai ir moterys jau gerokai panašėjo į šių laikų kartas, bandyta gražinimosi (grožio) evoliuciją pažaboti Parlamento Aktu, kuris didingai paskelbė štai ką: "Visos moterys, nežūrint amžiaus, rango ar profesijos laipsnio; nekaltos merginos, panos ar našlės, jei po šio Akto išleidimo nusižengs dorai, k. a.: apgaus ar suvedžios vyrą, ar bus neištikima moterystėje — bus žiauriai nubausta. Taip pat, jei bet kuris Jos Didybės subjektas vartos kvepalus, dažus, kosmetinius apšiplovimus, dirbtinus dantis bei plaukus, o taip pat, jei apie save nešios virbalines rinkes bei varžysis raiščiais, dėvės aukštų kulnų batus bei dirbtinai padidins klubus bei krūtines, bus įstatymo apkalintas raganavimu, o reikalui esant, bus pakankamu pagrindu šeimyninėms skyryboms"...

Tačiau toji dorybės kampanija liko be vaisių, o taip pat ir aktas — balsu, šaukiančiu tyruose. Mat, vyrai taip pat iš prigimties linkę pasiduoti tam grožio vilionių kultūrai ir todėl jų stengiasi atrodyti kitoniškai, įdomiau... Anot, mūsų pasaulio pabaigos...

Bendruomenė, kaip ir kitos gyvenimo institucijos, linksta į bendrumą, draugystę, grupių solidarumą. O individualas (pavienis asmuo), nors del to ir jaučia pareigą "priklausyti", bet taip pat ir paryskina norą pirmauti, išsiskirti, pademonstruoti savo originalumą ir nepriklausomumą.

Todėl ir madų nuolatine evoliucija laikytina psichologiniu pradū, išreiškiančiu vienu laiku abi priešingų tendencijas, būtent, nors daugelis moterų rengiasi mados "maišais" ir galvas dengia "kibirukais", tačiau dažna jų stengiasi atrodyti kitoniškai, įdomiau... Anot, mūsų pasaulio pabaigos...

Modernus žvilgsnis į madas

Berašant šias pabiras, pripuolamai užkliūvo ir amerikiečių laikraštininko — kolumnistio Sydney J. Harris straipsnis — "Mados leidžiai maištauti ir panašėti"... , kuris charakterizuoja modernų žvilgsnį į madų paraiškas.

"Šių dienų moderniam žmogui, kuris aktyviai gyvena mūsų kankuliuojančioje visuomenėje, — rašo Sydney J. Harris, — užtinkame du ryškius priešingumų poliūs, abu lygiai stipriūs ir nuolat besivaržančius. Vienas jų yra geidimas "panašėti", kitas gi — "išsiskirti". Ir kuo sėkmingiau išbalansuojame tų grumtynių priešingumus, tuo tiksliau ir įvertiname tos visuomenės klestėjimo bei pažangumo laipsnį. Panašias priešingybių varžybas užtinkame, kad ir madų bei stilių pasaulyje...

Anot jo (Sydney J. Harris), Eduardas Sapinas prieš keletą metų išleistoje Socialinių Mokslų Enciklopedijoje gražiai apibūdino "priešingybių funkcijas madoje" ir būtent, šitai:

"Stilius (suprask ir mados) moterų gyvenime esanti nuolatine pastanga išlaviruoti, išlaikyti pusiausvyrą tarp įgeidžių išsiskirti iš minios ir reikalingumo priklausyti jai ar būti bent pavyzdingu nariu, laiko dvasios bei giminingų nuomonių grupių.

Pagal galiojančius papročius dėsnius inteligentė moteris niekuomet viešai nesirodys su skrybele ar sunkia, jau prieš 10 metų mados nuvertintomis. Tokia moteris visuomet plauks su laiku ir aplinkos mados srove. Taip pat, jei, nors ir atsitiktinai, jos skrybelė ar išieginė sunkia bus labai panaši į kitų draugijoje esančių, tai tokia "nefaimingoji" jausis nusivylus savi ir pažeisto išradingumo. Moteris nuolat ir visur siekia, anot Sapino "saugaus nuotykiu — originalumo..."

O Lin Yutang, atrodo, dar ryškiau ir psichologiškai nuskako kalbamų madų priešingumus savo samojaus epigrame, būtent: "Moterų mados (rūbai) įvairuoja amžina kovą tarp pripažinto noro apsiręngti ir nepripažinto polinkio apsinuoginti".

Bendruomenė, kaip ir kitos gyvenimo institucijos, linksta į bendrumą, draugystę, grupių solidarumą. O individualas (pavienis asmuo), nors del to ir jaučia pareigą "priklausyti", bet taip pat ir paryskina norą pirmauti, išsiskirti, pademonstruoti savo originalumą ir nepriklausomumą.

Todėl ir madų nuolatine evoliucija laikytina psichologiniu pradū, išreiškiančiu vienu laiku abi priešingų tendencijas, būtent, nors daugelis moterų rengiasi mados "maišais" ir galvas dengia "kibirukais", tačiau dažna jų stengiasi atrodyti kitoniškai, įdomiau... Anot, mūsų pasaulio pabaigos...

(Nukelta į 3 psl.)

E. LEHNDORFF

DIDVYRIS

Kažkur Silezijoje yra mažas miestelis Trachenbergas. Jis pasizymi nebent tuo, kad prieš įvažiuodami į jį, jūs pastebėsite netoli pento seną smuklę vardu Kreuzschenke (Kryžiaus Smuklė). Nesunku atspėti, kodėl ši smuklė pavadinata ne visai smuklėms tinkamu vardu: ji stovi dviejų liepomis apodintų alėjų žanukryžoje. Šiaip Trachenbergo apylinkės nepasizymi grožiu: abiem pento ir alėjų pusėm gana gilūs grioviai, toliau hegaliniai bulvių ir cukrinių runkelių laukai. Iš miesto pėsčiam iki smuklės reikia eiti kokia dvidešimt minučių, ir daugelis žymių miesto žmonių atlikdavo kasdien šią kelionę: Kryžiaus Smuklės galima buvo gerai pavalgyti ir išgerti.

Rotušės bokšto laikrodis išmūšė aštuonias. Buvo niūrus balandžio vakaras, mėnulis šviesa tik retkarčiais prasimuodavo pro debesis. Vėjas švilpė liepų šakose. Ties alėja, netoli miesteliukščio ribos stovėjo pagyvenęs, storas vyras. Jis neryžtingai žūrėjo į lamsų taką ir patylomis keikė. Juk juk draugai seniai juk lankia kryžiaus Smuklėje, o tas, netikėtai ir visai be reikalo atėjęs, sveičia sėdėjo beveik iki aštuonių. Toluomoje murgėjo pajaimintos smuklės langas. Bet reikia žygiuoti dar dvidešimt minučių. Vienam... O vakar vietiniame laikraštplaikyje buvo žinutė, kad prie pat Steinhageno du valkatos buvo užpuolė ir apiplėšė praevių. Į Steinhageną tik šeši kilometrai, ir plėšikai, gal būt, šiandien kaip tik čia laukia aukos.

Ponas Seibtas atsiduro. "Tas Kluge galėjo palaukti keletą minučių. Juk kasdien susitinkame čia apie pusę aštuonių". O, Kluge — tai visai kas kita! Jis neišsisgais ir penkių plėšikų! Juk jis Verduno ir Yperno kovų dalyvis, jis — didvyris... "Kodėl gi jis toks nekantrus?" — pagalvojo ponas Seibtas. "Su juo būtų nebaisu". Seibtas pažūrėjo į miestelio namus, pažūrėjo į mirgintį Kryžiaus Smuklės langą, pastovėjo dar dvi minutes ir vis dėlto ėmė žygiuoti link smuklės.

Štai mėnulio spinduliai vėl apšvietė apylinkę. Siaubas apėmė poną Seibtą: už kokių trisdešimt žingsnių prie liepos stovėjo aukštas vyras. Atrodė, kad jis tyko Seibto. O aplinkui nė vieno kito žmogaus! Kelionės tikslas dar toli, vienintelis ginklas — senas skėtis. Taigi, reikia bėgti!

Bėgti! Bet kur? Šitokio sudėjimo žmogus netoli tenguėgs, ypač, kad tas "kitas" turi tokias ilgas kojas. Kaip žaibas, pono Seibto smegenis perskrodė geniališka mintis: į griovį! Ir pilvotas ponas riste nusirito į griovį.

Šitoks paplėntės griovyvis — 7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JUNE 15, 1963

ne labai maloni vieta. Ponas Seibtas visas išsidirbo šlapiu moliu. Bet jis dėkojo dangaus Viešpačiui už išsigelbėjimą. Keista! Be vėjo švilpimo nieko negirdėti. Kur gi dingo tas ilgasis? "Jis bus pasislėpęs griovyje kitoje alėjos pusėje" — pagalvojo gudrusis ponas Seibtas. "Jis mano, kad aš šliaužiu grioviu link miesto. O aš dar guliu ir nejudu! Ne, brolyti, tu manęs neprigausi! Aš šliaužiu link Kryžiaus smuklės!"

Ponas Seibtas šliaužė ir pilvu ir visomis keturiomis. Vietomis šlapiame molyje buvo aštrių akmenų, ir todėl galite lengvai įsivaizduoti, kas įvyko su pono Seibto kelnėmis ir švarku.

Pagalčiau! Žadėtoji žemė jau čia pat! Seibtas, įtempęs pasuktines jėgas, šokė išsoko iš griovio ir buvo gyvas įgriuvo į smuklę.

Po perkūnais! Kaip jūs išrodote!? — kvatodamas suriko girininkas. Ir kiti kvatojo taip, kad langai virpėjo.

Nėr čia ko juoktis! — pasipiktinęs pasakė Seibtas. — Aš vos vos išstrūktu iš plėšiko nagų!

Kas? Kaip? Kur? Mūsų taikingame Trachenberge? Negali būti! — rėkė visi kartu.

Ponas Seibtas jau buvo beprasiziotas, bet staiga atsidarė durys ir į smuklę įgriuvo kita keista žmogysta. Tai buvo ponas Kluge, Verduno ir Yperno didvyris, visas irgi išsidirbęs šlapiu moliu, uždušęs, virpančiomis kojomis.

Kluge, kaip jūs išrodote? Kur jūs buvote? — Plėšikas! Greit, ponai, nedelskite! Jis buvo įbėgęs pro smuklės duris, o dabar,

tur būt, bėga per sodą! Greit! Mes dar galėsime jį sugauti!

Matote! — triumfuojančiai pasakė Seibtas. — Ar aš nesakiau, kad mane norėjo užpulti plėšikas? Tai jis ir tave norėjo apiplėšti, Kluge?

Tiesą pasakius, — atsakė Kluge, — jis manęs nebuvo užpuolęs. Bet aš jį mačiau: tokios nejaukios išvaizdos, pilvotas... Ir staiga jis dingo griovyje! Čia aš žaibo greičiu šokau į griovį kitoje alėjos pusėje. Aš buvau kairėje, jis — dešinėje... Kas čia juokingo, ko jūs kvatojate, ponai?

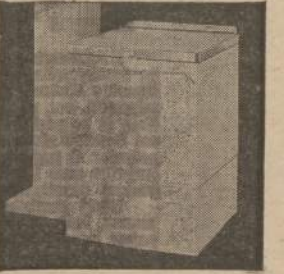
Kluge dairėsi nustebeds: nei, tai nebuvo nei juokas, nei kvatojimas... Tai buvo tikras staigimas. Storaistoriaus žandais tekėjo ašaros, nuo girininko griausmingo balso drėbėjo langai, kiti trypė ir spardėsi, nepajėgdami atgauti kvapo. Tik Seibtas šluostėsi veidą ir šypojososi sumišęs.

Šeimininke, — sugriauždė girininkas, — suklebonišką abiem mūsų didvyriams! Lai gyvuoja Verduno ir Yperno kovų narsūs dalyvis!

Vertė L. U.

Advertisement for Chain's Favorite Playground, featuring a logo and contact information for cottages, hotel, food, and beverages.

The Classic Look

New KitchenAid DualCycle Portable Dishwasher

Classic styling... swept-front design, full width guide bar, gleaming marble pattern work-surfaces top, handsome control console. Classic performance... famous KitchenAid Guided Wash action... exclusive Flo-Thru drying... push-button DualCycle operation. Glides easily from sink to table. No installation expense, no remodeling. Take it with you when you move.

And check these extra features of the KitchenAid DualCycle Portable. Push-Button DualCycle Operation lets you choose Rinse and Hold or Full Cycle. Automatic Lift Top Rack makes loading easy. Automatic Power Cord Return guides extra-long electric cord smoothly into control console when not in use. Rinse Agent Dispenser automatically releases wetting agent into final rinse to help dry dishes spot-free even in hard water areas. Dual Detergent Dispenser lets you choose pre-rinse and wash or double wash. Big Blue Wash Arm scrubs dishes so effectively you never have to hand-rinse. Flo-Thru Drying dries dishes safely, completely in flowing, sanitized hot air. Stainless steel Sheath-Heater helps maintain water temperature.

KitchenAid Dishwashers

GLASER'S FURNITURE & APPLIANCE CO. 5115-5123 SO. KEDZIE AVE. PROSPECT 6-1790

Open Monday and Thursday Evenings — Geriausias būdas kitiems neparodyti savo žinojimo ribų yra jų neperžengti. Leopardi

Advertisement for SIUNTINIAI—DOVANOS I SSSR PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC. listing various office locations and contact information.

Nepaprasti keleiviai

Taksio šoferis Kriugeris buvo sustojęs su savo mašina tylioje priemiesčio aikštėje. Šiandien jam ne labai sekėsi, jis jau porą valandų važinėjo po miestą, bet niekas jo nesamdė. Minutės slinko, iš minučių susidarė jau pusantros valandos, o priemiesčio gyvenotojams taksis, matyti, buvo nereikalingas. Kriugeris jau norėjo važiuoti kur nors kitur, bet staiga pasigirdo signalas. Stotis pranešė, kad jis tučiuojau važiuotų prie namo Nr. 13 Rosenheimer gatvėje. Kriugeris buvo kiek prietaringas, ir tryliktas numeris jam nepatiko. Vis dėlto važiuoti reikia.

Sustojęs prie Nr. 13, Kriugeris davė signalą. Po minutės iš namo išėjo jauna moteriškė su dviem mažais vaikais ir pasodino juos į mašiną.

— Aš tuoj grįšiu! — pasakė ji ir nuskubėjo namo. Netrukus ji grįžo dar su dviem vaikais ir taip pat susodino juos mašinoje.

— Paleiskite skaitiklį, o aš dar turiu šį tą sutvarkyti namuose, — pasakė ji, ir Kriugeris net nespėjo paklausti, kur reikės važiuoti.

Kriugeris paleido skaitiklį. Mažiausias vaikas turėjo ne daugiau, kaip metus, kitų dviejų amžius svyravo tarp dviejų ir šešerių metų. Jau po penkių minučių mažiukai atsinešė kokių nors daiktų, bet po pusvalandžio jis susirūpino ir jau norėjo eiti pasiteirauti,

— Praėjo penkiolika minučių, praėjo visas pusvalandis. Pradžioje Kriugeris manė, kad jauna moteriškė nuėjo atsinešti kokių nors daiktų, bet po pusvalandžio jis susirūpino ir jau norėjo eiti pasiteirauti,

kas įvyko. Ir kaip tik belipant jam iš mašinos atbėgo jauna motina ir linksmai pasakė:

— Kiek reikia sumokėti? Kriugeris nustebo: — Argi jūs niekur nenorite važiuoti?

— Ne, ne! — nusijuokė jauna moteriškė. — Mat man turėjo paskambinti mano vyras — jis firmos reikalais išvažiavęs į kitą miestą —, ir aš norėjau su juo pasikalbėti nekieku trukdoma. Bet, kai visas šitas būrys namie, — ji, šypsodamasi parodė į savo mažus išdykėlius, — tai kalbos apie ramybę negali būti. Aš labai jums dėkinga, štai pinigai. Kitą kartą, jei reiks, aš ir vėl pasistengsiu iškvieisti jus.

Vertė E. J.

Cigaretės kaltos

Floridos aukščiausias teismas šiomis dienomis padarė nutarimą, kuriuo pasiremiant ateiityje bus galima skusti teismui tabako ar cigarečių kompanija, jei rūkydamas tos kompanijos produktus asmuo mirs vėžio liga.

Mrs. Green 1958 metais buvo apskundusi Lucky Strike gamintoją American Tobacco Co., kaltindama, kad jos vyras Edwin Green mirė vėžiu berūkydamas tos firmos cigaretes ir reikalavo iš kompanijos \$250,000. Anksčiau apygardos ir apeliacijos teismai Mrs. Green skundą buvo atmė, aiškindami, esą nepaisant visų atsargumų ir sūgebėjimų, kompanija negalėjusi nuspėti, ar rūkymas kenkia žmogaus sveikatai. Bet apeliacijos teismas leido, kad Mrs. Green byla būtų peržiūrėta aukščiausiajame teisme.

— Nemesk lazdos, šunų dar nepraejęs.

Miestai serga

"Sick Cities" yra nauja Mitchell Gordon parašyta ir Macmillan išleista knyga, kurioje labai tamsiai, deja, teisingai, piešiama dabartinė didžiųjų miestų būklė ir jų netolima ateitis, kitaip sakant — urbaninė mūsų epocha, kai žmonėms smarkiai daugėjant, miestai didėja, plečiasi ir susilieja į didžiules metropolines sritis arba megapolius, kur, esą, gyvenimas juo toliau, juo labiau darysis tikra agonija.

Tik pagalvoti — transportacijos kamštis, blogas nesveikas oras, užterštas vanduo, sausakimšos mokyklos, siaubingas kriminalo didėjimas, puvantys lūšnynai, administracijos ištizimas ir nesugebėjimas, pagaliau slegianti mokesčių našta. Visi pavojai, sunkenybės ir vargai, vis labiau gūla ant miesto žmogaus ir tas paraližuojantis bejėgiškumo jausmas (frustracija), matant, kad išleidžiami milijonai, bet žmonių gyvenimas negerėja, o vis labiau blogėja, ir nematant kitos išeities. Nes, jei ir bandytum, kaip savo laiką Sir Thomas More savo utopijoje rašė, susirasti kur nors pasaulio užkampyje vieną salę, kur galėtum sau apsigyventi — dar nespėjęs atsikvėpti pamatytum, kaip jau aplinkui tave bent šešiolika rezortinių motelių išdygo ir trafikais gatvelės užkimšo, o srutos tavo upelius užteršė.

Stai dar keletas autoriaus "pranašavimų":

— Jei gyventojai daugės kaip iki šiol, ateis diena, kada kiekvienam JAV piliečiui beliks po vieną ketvirtanę pėdą erdvės;

— Gyva kalba yra ne tada, kada pats ką nors išmintingo pasakoji, bet kada kito kvailios pasakos klausaisi.

— Kaip tu sugebėjai taip suplonėti, Pauliau?

— Tai matai, kadangi mano žmona laikosi grynai vaisių ir daržovių dietos...

— Tu žia naktį per miegą kalbėjai, Henriškai!

— Kas, ar aš? Atsiprašau, kad tave pertraukiau!

— Eimel — pasakė Joe Bilui. — Greit!

Koridorius buvo tuščias. Joe ėjo sargyba prie laiptų. Bilis atsargiai atidarė duris su parašu "Glorija Holms".

Bilis dirbo vikriai ir greitai. Vlename stalčiuje jis rado mažytę indišką fleitą. Dar vaikas būdamas, Bilis mėgo pūsti fleitą. Jis nepajėgė atsispirti pagundai, pakėlė fleitą prie lūpų ir lengvai papūtė.

Pasigirdo liūdni, lyg verkiantieji garsai. Bilis norėjo jau padėti fleitą į stalčių, bet staiga sustingo lyg stabo iš tikties: kažkas minkšta ir elastiška palietė jo ranką, kažkas stipriai suveržė jo koją. Veid-

skonio, stiliaus, mados?.. Mados gyvos, mados keičiasi, mados ir triumfoja, nes jos yra prigimta ir neatskirama mūsų (o ypač moterų!) gyvybės paraiška ir žavingumas.

Tad, ar verta ginčytis dėl...

Trafiko kamštis jau dabar vienam tik New Yorko miestui kaštuoja po 5 milijonų dolerių kasmet; ateinančioms metų numatyta turėti autostradas po 36 važiuojamųjų (lanes);

Kova su oro teršimu šiaudien kaštuoja kiekvienam JAV vyrui, moteriai ir vaikui po \$65 per metus.

JAV yra 11,600 municipalinių kanalizacijos įrengimų (sewage facilities). Tačiau 1960 metais buvo tik 6,700 įrengimų, kurių pagalba miestai galėjo apvalyti paplavinių vandenį prieš paleidžiant į upes ir ežerus.

Taip reikia mokytis

Lankininkų sporto instruktorius pamokų metu netekęs kantrybės, kad vienas šaudytojas kelintą kartą nepataikė strėlės į taikinį, griebia iš jo lanką ir sakydamas "Stai kaip reikia šaudyti!" pats iššauna, bet nepataikė. "Tai yra kaip pats šaudai!" pasakęs instruktorius paleidžia antrą strėlę ir vėl nepataikė. "Tai, kaip visi jūs šaudote!" Paleidžia trečią ir pataikė. "Stai kaip reikia šaudyti!", didžiujasi instruktorius.

— Kas, ar aš? Atsiprašau, kad tave pertraukiau!

— Tai matai, kadangi mano žmona laikosi grynai vaisių ir daržovių dietos...

— Tu žia naktį per miegą kalbėjai, Henriškai!

— Kas, ar aš? Atsiprašau, kad tave pertraukiau!

— Eimel — pasakė Joe Bilui. — Greit!

Koridorius buvo tuščias. Joe ėjo sargyba prie laiptų. Bilis atsargiai atidarė duris su parašu "Glorija Holms".

Bilis dirbo vikriai ir greitai. Vlename stalčiuje jis rado mažytę indišką fleitą. Dar vaikas būdamas, Bilis mėgo pūsti fleitą. Jis nepajėgė atsispirti pagundai, pakėlė fleitą prie lūpų ir lengvai papūtė.

Pasigirdo liūdni, lyg verkiantieji garsai. Bilis norėjo jau padėti fleitą į stalčių, bet staiga sustingo lyg stabo iš tikties: kažkas minkšta ir elastiška palietė jo ranką, kažkas stipriai suveržė jo koją. Veid-

skonio, stiliaus, mados?.. Mados gyvos, mados keičiasi, mados ir triumfoja, nes jos yra prigimta ir neatskirama mūsų (o ypač moterų!) gyvybės paraiška ir žavingumas.

Tad, ar verta ginčytis dėl...

PER AMŽIUS...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

priežodžio, "kad ir ne žmoniškai, bet kitoniškai!.."

Geros visuomenės požymis esąs tame, kad ji stengtusi kaip galima tiksliau sumažinti susiskaldymą bei pakrikimą savo narių grupėse. Nors Jungtinės Amerikos Valstybės ir didžiujasi "individualizmu", tačiau dažniausia čia ir ruožiuojamasi tuo tik ekonominiame gyvenime, paneigiant individualines pareiškas idėjose, gyvenimo būde, ekscentrikoje ir manierose, kas taip juk žmones nugiedrina, pagyvina ir suteikia jiems dvasinį vitalumą.

Kraštas be kai kurių "naujųjų judėjimų", be "maištininkų", be reformatorių, be kritikų bus bedvasis ir intelektualiniai praskydės. Visur reikia "modus vivendi". Tuomet tokiam subanalėjusiam socialiniame pasireiškime ir išaukštintame bei pripažintame ekonominiame individualizmas sužlugs...

Telkalba ir mūsų Enciklopedija

O pabaigai priklausio žodis ir mūsų trenties kultūrinio pasididžiavimo lobynui — Enciklopedijai:

— .Stilius (atseit, ir mados!) kaip vaidavimo ir išraiškos priemonių visuma reikiama daugiau negu charakteringų techninių priemonių sumą ir yra mažiau ar daugiau individualinės ir kolektyvinės pasaulėjautos bei pasaulėžiūros išraiška, daugiau ar mažiau pareinanti nuo vyrųjančių to laiko visuomenės interesus bei poreikių ir nuo ekonominių sąlygų. Juo kurios nors epochos ir tautos visuomenė yra vienalytiškesnė, labiau hierarchizuota, mažai tepalikanti laisvės asmenims, juo tos epochos ir tautos stilius yra vieningesnis ir ryškesnis, nors nebūtinai vertingesnis estetiškai — meniškai. Tose epochose ir tautose, kuriose kuriančios asmenybės turi daugiau individualios laisvės, atitinkamas sutelktinis stilius nėra labai ryškus, kartais pasireiškia kelios beveik lygiagrečios to stiliaus kryptys ir net individualūs stiliai... (žiūr. Lietuvių Enciklopedija, tomas XVIII).

Tad, ar verta ginčytis dėl...

W. FLOOTE

INDŲ ŠOKIAI

Kai Glorija Holms pakėlė fleitą, mėlyna prožektorių šviesa pasikeitė raudona. Pasigirdo pirmieji tonai, ir pintonės dangtis pakilo. Žiūrovai sustingo: iš pintonės iššliaužė milžiniška kobra išpūstu kaklu ir ėmė siūbuoti pagal fleitos tonus.

— Puiku! — pasakė Bilis, — čia iš tikro šis tas! Aš girdėjau, kad Glorija Holms daug uždirba, labai daug. Bet ji verta pinigų, kuriuos jai moka.

— Aš sužinojau, — atsakė Joe, — kad brangenybės, kurias ji dėvi indų šokio metu, tikros brangenybės. Glorija Holms mano, kad imitacijos išniekintų šventąjį šoki. Deimantai kainuoja mažiausia pusę milijono dolerių. Mudviem apsimoka pasistengti.

Buriantieji fleitos garsai iš pradžių privertė kobrą apsvinoti apie Glorijos kojas, o paskui — nusivynioti. Dar keli tylūs, bet nejaukūs garsai, ir kobra iššliaužė į pintonę. Žiūrovai atsipeikėjo, ir jų sustingimas staiga virto plojimų audra.

Po trumpos pertraukos vėl pasirodė Glorija Holms, bet jau be brangenybių. Ji atsistojė ant rankų ir šitokioje nepatogioje padėtyje padainavo ariją iš Madame Butterfly: "Vieną dieną mes pamatėme laivą horizonte..."

— Eimel — pasakė Joe Bilui. — Greit!

Koridorius buvo tuščias. Joe ėjo sargyba prie laiptų. Bilis atsargiai atidarė duris su parašu "Glorija Holms".

Bilis dirbo vikriai ir greitai. Vlename stalčiuje jis rado mažytę indišką fleitą. Dar vaikas būdamas, Bilis mėgo pūsti fleitą. Jis nepajėgė atsispirti pagundai, pakėlė fleitą prie lūpų ir lengvai papūtė.

Pasigirdo liūdni, lyg verkiantieji garsai. Bilis norėjo jau padėti fleitą į stalčių, bet staiga sustingo lyg stabo iš tikties: kažkas minkšta ir elastiška palietė jo ranką, kažkas stipriai suveržė jo koją. Veid-

skonio, stiliaus, mados?.. Mados gyvos, mados keičiasi, mados ir triumfoja, nes jos yra prigimta ir neatskirama mūsų (o ypač moterų!) gyvybės paraiška ir žavingumas.

Tad, ar verta ginčytis dėl...

rodėje jis pamatė kobrą... Ji linko lyg atsišlodama... Bilis suprato, kad ji tuoj įkirs.

Bilis padarė paskutinį, kaip jis kad buvo tikras, atodūšį. Kadangi jis dar nebuvo atitraukęs fleitos nuo lūpų, tai vėl pasigirdo dejuojantieji garsai. Gyvatės galva suvirpėjo ir ėmė judėti ratu. Bilis suvokė, kad fleitos garsai — tai jo paskutinis šansas. Šaltas prakaitas išmušė jį, bet jis vis grojo švelnią masinančią melodiją. Kobra kartojo indų šoki...

Muzika scenoje nutilo, pakilo vėl plojimų audra.

— Bil! — sušuko Joe, — ji jau grįžta! Greit!

— Ką jūs čia veikiate? — išgirdo Bilis čia pat moterišką balsą, ir Glorija Holms ėjo į garderobą.

— Kas čia? Vandita, greit į pintonę! Vandit, greit! — Glorija Holms ėmė švilpti švelnią raminančią, migdančią melo-

diją. Kobra nuslydo nuo Bilio rankos ir kojos ir iššliaužė į pintonę.

Bilis vos pajėgė padėti fleitą ant stalo.

— Tiesą pasakius, — tarė Glorija Holms, — jūs vertas šitos bausmės! Iš tikro tai nepakenčiama, net į garderobą išiveržia tie pamišę gerbėjai! Niekur negali rasti ramaus kampelio. Kad ir nemandagu šitaip sakyti, bet dabar — lauk! Ir nusiveskite ir tą savo draugą, kur stovi ten už durų! Tučiuojau!

Paraginimas buvo nereikalingas, nes Bilis jau buvo išlėkęs pro duris žaibo greičiu.

Eidami pro teatro duris juodu pamatė plakatą, vaizduojantį Gloriją Holms šokant indų šoki.

— Nesuprantu! — pasipiktinęs pasakė Bilis — Iš tikro, nesuprantu! Kas gi čia tokio šitame bauriame indų šokyje? Kas gi gali gėrėtis šitokia šlykštyste?! Tik tikri idiotai!

Vertė E. J.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Mes pranešame savo seniems klientams, o taip pat naujiesiems, kuriems mes patarnaujame, kad mūsų firma tęsia siuntinių peršuntimą į Sovietų Sąjungą.

Mes esame įgalioti VNESPOSYLTORG testuoti siuntinių siuntimą ir mes garantuojame, kad siuntiniai bus pristatyti ir labai skubiai. Visi mūsų skyriniai turi didelį pasirinkimą siuntiniams reikmenų (audinių, odų ir t. t.) labai prieinamomis kainomis.

Visi mūsų skyriniai suminėti žemiau kuo geriausiai jums patarnaus pagal kiekvieno individualius pageidavimus.

- NEW YORK 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
- NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street CH 3-2583
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-9522
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-6808
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, Mass. — 359 West Broadway Tel. 268-0068
- BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halsted Street WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
- Detroit, Mich. — 7300 Michigan Avenue VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N. W. GL 8-2256
- HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau GL 7-1575
- HARTFORD, Conn. — 132 Franklin Ave. — CH 6-4724 ir 233-8030
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-0440
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street FO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Avenue LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Milbury Street SW 2-2668
- VINELAND, N. J. — W. Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg.
- YONKERS, N. Y. — 235 Nepperhan Ave. GR 6-2681

DONALD PETKUS ANTHONY PETKUS

A. PETKUS & SŪNUS

NAUJA KOPLYČIA

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 West 71st Street

(Maplewood gatvės kampas)

GRovehill 6-2345 TOWNhall 3-2108

Pilnas laidotuvių aptarnavimas, įskaitant karstą ir pasinaudojimą mūsų gražiom koplyčiom, yra nuo \$375.00; \$480.00; \$595.00; \$650.00; \$695.00; \$750.00; \$875.00; \$895.00; \$945.00; \$975.00 ir daugiau. Karstą galima pasirinkti koplyčioje.

GRAZIOS INDIVIDUALINIS KOPLYČIOS

MASINOMS PASTATYTI AIKŠTE

Lietuviams teikiama šios rūšies patarnavimus 30 metų.

NAUJIENU

50 METU

SUKAKTIES KONTESTAS

1964 metais "NAUJIENOS" minės 50-ties metų sukaktį.

Šia proga ruošia kontestą.

Šiomis dienomis bus paskelbtos kontesto sąlygos.

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVĖLUI

Jei noritė užsitikrinti nuo ugnies, namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė! Išitikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & MCKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: CEntral 6-5206

Generaliniai Agentai šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

DONALD PETKUS ANTHONY PETKUS

A. PETKUS & SŪNUS

NAUJA KOPLYČIA

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 West 71st Street

(Maplewood gatvės kampas)

GRovehill 6-2345 TOWNhall 3-2108

Pilnas laidotuvių aptarnavimas, įskaitant karstą ir pasinaudojimą mūsų gražiom koplyčiom, yra nuo \$375.00; \$480.00; \$595.00; \$650.00; \$695.00; \$750.00; \$875.00; \$895.00; \$945.00; \$975.00 ir daugiau. Karstą galima pasirinkti koplyčioje.

GRAZIOS INDIVIDUALINIS KOPLYČIOS

MASINOMS PASTATYTI AIKŠTE

Lietuviams teikiama šios rūšies patarnavimus 30 metų.

LAIMINGIAUSIAS PASAULYJE KRAŠTAS

1945 metų gegužės mėnuo Bavarijoje. Buvo tai pirmos dienos antrajam žiauriajam karui pasibaigus Plattlinge (pakeliui iš Regensburgo į Passau, o iš ten toliau į Austriją). Šiuo didžiuoju keliu ėjo nepaprastai gyvas Amerikos armijos transporto judėjimas. Buvo karšta, sausa ir greit spiriančių karinių mašinų sukeltas dulks, ramiam orui esant, nenusėdavo žemyn, nes šis judėjimas nesustodavo nei dieną nei naktį. Dulktos buvo mašinos, kareiviai, vežami pabūklai ir daiktai. Dulktė buvo Plattlingo svarbiosios ir greitųjų gatvių namai.

Pusiau apgriautas miestelis gyveno savotišką periodą. Iš vienos pusės per jį nesustojama grandine, abejom kryptim, judėjo kariški transportai, o iš kitos — į šį miestelį telkėsi po visą apylinkę anksčiau išsibarstę tremtiniai, bėgliai, ir darbams vokiečių sugaudytas ir atvežtas įvairių tautų jaunimas.

Vokiečių gyventojų kaip ir nesimatė, bet užtat gatvėse buvo galima matyti daug aukščiausių žmonių — tremtinių. Jie, kas sau, telkėsi pagal svarbiają gatvę, steigdami komitetus ir išlaikyti surinkimo punktus. Tie komitetai dienos metu išskeldavo savo vėliavas, iš kurių galima buvo atpažinti tų komitetų valstybinę priklausomybę. Tų komitetų ir įvairių vėliavų buvo gana daug. Buvo ir lietuviškas komitetas, sudarytas iš lietuvių-inteligentų.

Buvo tai kartu ir išgyvendintųjų bei bėglių repatriavimo laikotarpio pradžia. Miestelyje jau švaistėsi komunistinės Rusijos, Lenkijos ir Jugoslavijos atstovai, kurie organizavo, amerikiečių armijai ir jos transportui gelbstinti, "savų" piliečių grąžinimą į komunistų okupuotas tėvynes.

Tie agentai buvo įžūlus, lاندūs, arogantiški. Tuometinė amerikiečių armijos vadovybė nebuvo dar kaip reikiant susipažinusi su skaudžia tremtinių-bėglių problema, stebėjosi daugelio tremtinių nenoru grįžti į taip vadinamas — atvaduotas tėvynes, įtarė visus juos buvus vokiečių-nacių kolaborantais — bendrininkais ir bolševikų agentams netrukė darbuotis.

Galiavo tuomet repatriacinis principas: kas iš rytų — į rytus, kas iš vakarų — į vakarus. Lietuvos piliečiams-tremtiniais grėsė pavojus būti prievevartą sugrąžintiems į Sovietų sąjungonę inkorporuotą Lietuvą. Nestebėtina, kad visi nenorintieji grįžti į bolševikinius kraštus, glaudėsi-būrėsi vieni prie kito, kad bendrom jėgom būtų galima bolševikų planams atsispirti. Tais pačiais klausimais ir autorius atsidarė Plattlinge.

Atėjau prie Plattlingo lietuvių komiteto būstinės anksčiau. Kaip tik vienas iš komi-

teto narių kabino Lietuvos valstybinę vėliavą (jis ten ir gyveno). Komitete, be to nario, dar nieko nebuvo, bet greit ėmė rinktis ir kiti nariai. Atsirado moteris — mašininkė, kunigas, vienas inžinierius, šiaip tremtiniai — buvę valdininkai ir nevaldininkai. Buvo ir karių. Kiekvienas atėjęs ir pasisveikinęs, turėjo už pareigą papasakoti, ką jis per naktį sužinojo, girdėjo per radiją, kalbėjosi su amerikiečiais kariais ir pan. Džiuginančių žinių nebuvo. Pasipasakojimo metu per duris atstargiai įslinko du ginkluoti amerikiečiai kareiviai. Abu buvo jauni (25—30 m.). Pirmutinis, simpatiškausi nusišypsodamas, paklausė gražiai lietuvių kalba, ar čia lietuvių komitetas ir ar čia kalbama lietuviškai. Visi komitete buvusieji labai nudžiugo, sveikino žengusį kareivį, klausinėjo, iš kur, kaip ir t.t. Iš paskos žengęs kareivis nieko nesakė, stovėjo prie durų. Lietuvis kareivis pasisakė, kad jis yra gimęs Chicagoje, kad jo tėvas ten turi biznį, o jis pats esąs civilis inžinierius, baigęs technologijos institutą Chicagoje. Išėmė iš kišenės cigarečių ir apdalinio gero tabako ištroškusių rūkorus, o moterims (jų buvo dvi) davė po didelę plytą šokolado. O kai viena moteris prisipažino, kad ji rūko, tai paliko jai visą pakelį amerikoniškų cigarečių. Visi buvo labai patenkinti, visų veidai spindėjo pasitenkinimu.

Lietuvis linktelėjęs į savo draugo pusę, pasakė, kad tas esąs lenkas iš Detroito, kad jie patuliuoja, ilgai būt negali, be to, bijo savo vyriausybės. Ši paskutinė pastaba visus nustebino. Lenką kareivį pasidino tolimam kampe, o su lietuviu visas komitetas ėmė kalbėtis ir klausinėti. Visų nustebimui lietuvis ištraukė iš švarko užančio lietuviškų, Amerikoje spausdintų (Chicagoje) laikraščių. Ši dovana būtų buvusi bene didžiausia, jei ne tas, kad tai būta čekagaiskės "Vilnės". Buvo įdomu matyti, kaip pagyvėjusių beskaityančių tremtinių veidai ėmė rimtėti ir ilgėti, jo vėliau ir raudonis (tas pat buvo ir su autorium). Tai vienas, tai kitas dėjo laikraščius atgal ant stalo, pastebėdami, kad tai jūk bolševikinė makulatūra, atseit, sunaikinimui tinkami spausdiniai. Lietuvis kareivis lygiai gyvai besišypsodamas, ėmė sakyti, kad jis yra, kaip ir jo draugas lenkas, komunistas. Kad prie šio įsitikinimo jis priėjo pats, niekieno neverčiamas. Kad komunistas tai geriausia idėja, kuri išvaduoja eksploatuojamus nuo kapitalizmo ir t.t. ir t.t. Ponioms šokoladas ėmė springti burnoje, rūkoriai apkarto amerikoniški cigarečių dėmai. Puolė jį įtikinėti, kaip kas mokėjo, kad jis gal pažįsta komunistą iš knygu, bet nematė jo

pasėkų Lietuvoje, Rusijoje ir kitur. Aišku, susikalbėti su tuo kareiviu nebuvo galima. Jis teigė savo, o tremtiniai įrodinėjo savo. Buvo tai panašu į pasaką apie ešerio ir žvirblio pasikalbėjimą, kuriame viens kitą jokia būdu suprasti negalėjo. Pasikalbėjimas perėjo į ginčą ir pasidarė neįdomus. Autorius atsikėlė, nuėjo prie tolimame kampe sėdinčio lenkų kilmės amerikono-kareivio ir ėmė su juo šnekėti. Tuo tarpu, kai lietuvis karščiausios, buvo labai gyvo būdo, lenkas buvo labai santūrus ir lėtas. Kalbėjo jis lenkiškai visai padorliai, bet ir jam ir lietuviui truko specialiams išsireikškimams, terminologijai žodžių. Matyti, jie kalbėjosi tėvų namuose tik kasdienėm, naminėm temom, o terminus ir abstraktus naudojo angliškai. Lenkas buvo darbininkas Fordo įmonėse ir jo inteligencija buvo žymiai žemesnė už jo draugo lietuvių. Bet užtat lenkas buvo labiau kritiškas ir daugiau klausinėjo, negu pats pasakojo. Su juo buvo gana įdomu pasikalbėti, juo labiau, kad tai buvo pirmas autoriaus susitikimas su amerikoniais, to krašto piliečiais, į kurių jau tada autorius buvo pasiryžęs emigruoti.

Lenkas buvo lygiai naivus komunistas kaip ir lietuvis. Aišku buvo, kad juodu priklausau vienai celei armijoje. Paašikėjo ir jų baimė komitetą lankant, jie savo komunistinių viršininkų buvo informuoti būti atsargiais.

Kai lietuvis citavo Lenką ir Marksą ir "švietė" Plattlingo komitetą, autorius galėjo su lenku netrukdomi išsikalbėti. Pirmas lenko klausimas buvo, kokių būdu čia tremtiniai be to, bijo savo vyriausybės. Ši paskutinė pastaba visus nustebino. Lenką kareivį pasidino tolimam kampe, o su lietuviu visas komitetas ėmė kalbėtis ir klausinėti. Visų nustebimui lietuvis ištraukė iš švarko užančio lietuviškų, Amerikoje spausdintų (Chicagoje) laikraščių. Ši dovana būtų buvusi bene didžiausia, jei ne tas, kad tai būta čekagaiskės "Vilnės". Buvo įdomu matyti, kaip pagyvėjusių beskaityančių tremtinių veidai ėmė rimtėti ir ilgėti, jo vėliau ir raudonis (tas pat buvo ir su autorium). Tai vienas, tai kitas dėjo laikraščius atgal ant stalo, pastebėdami, kad tai jūk bolševikinė makulatūra, atseit, sunaikinimui tinkami spausdiniai. Lietuvis kareivis lygiai gyvai besišypsodamas, ėmė sakyti, kad jis yra, kaip ir jo draugas lenkas, komunistas. Kad prie šio įsitikinimo jis priėjo pats, niekieno neverčiamas. Kad komunistas tai geriausia idėja, kuri išvaduoja eksploatuojamus nuo kapitalizmo ir t.t. ir t.t. Ponioms šokoladas ėmė springti burnoje, rūkoriai apkarto amerikoniški cigarečių dėmai. Puolė jį įtikinėti, kaip kas mokėjo, kad jis gal pažįsta komunistą iš knygu, bet nematė jo

Kai lietuvis citavo Lenką ir Marksą ir "švietė" Plattlingo komitetą, autorius galėjo su lenku netrukdomi išsikalbėti. Pirmas lenko klausimas buvo, kokių būdu čia tremtiniai be to, bijo savo vyriausybės. Ši paskutinė pastaba visus nustebino. Lenką kareivį pasidino tolimam kampe, o su lietuviu visas komitetas ėmė kalbėtis ir klausinėti. Visų nustebimui lietuvis ištraukė iš švarko užančio lietuviškų, Amerikoje spausdintų (Chicagoje) laikraščių. Ši dovana būtų buvusi bene didžiausia, jei ne tas, kad tai būta čekagaiskės "Vilnės". Buvo įdomu matyti, kaip pagyvėjusių beskaityančių tremtinių veidai ėmė rimtėti ir ilgėti, jo vėliau ir raudonis (tas pat buvo ir su autorium). Tai vienas, tai kitas dėjo laikraščius atgal ant stalo, pastebėdami, kad tai jūk bolševikinė makulatūra, atseit, sunaikinimui tinkami spausdiniai. Lietuvis kareivis lygiai gyvai besišypsodamas, ėmė sakyti, kad jis yra, kaip ir jo draugas lenkas, komunistas. Kad prie šio įsitikinimo jis priėjo pats, niekieno neverčiamas. Kad komunistas tai geriausia idėja, kuri išvaduoja eksploatuojamus nuo kapitalizmo ir t.t. ir t.t. Ponioms šokoladas ėmė springti burnoje, rūkoriai apkarto amerikoniški cigarečių dėmai. Puolė jį įtikinėti, kaip kas mokėjo, kad jis gal pažįsta komunistą iš knygu, bet nematė jo

Kai lietuvis citavo Lenką ir Marksą ir "švietė" Plattlingo komitetą, autorius galėjo su lenku netrukdomi išsikalbėti. Pirmas lenko klausimas buvo, kokių būdu čia tremtiniai be to, bijo savo vyriausybės. Ši paskutinė pastaba visus nustebino. Lenką kareivį pasidino tolimam kampe, o su lietuviu visas komitetas ėmė kalbėtis ir klausinėti. Visų nustebimui lietuvis ištraukė iš švarko užančio lietuviškų, Amerikoje spausdintų (Chicagoje) laikraščių. Ši dovana būtų buvusi bene didžiausia, jei ne tas, kad tai būta čekagaiskės "Vilnės". Buvo įdomu matyti, kaip pagyvėjusių beskaityančių tremtinių veidai ėmė rimtėti ir ilgėti, jo vėliau ir raudonis (tas pat buvo ir su autorium). Tai vienas, tai kitas dėjo laikraščius atgal ant stalo, pastebėdami, kad tai jūk bolševikinė makulatūra, atseit, sunaikinimui tinkami spausdiniai. Lietuvis kareivis lygiai gyvai besišypsodamas, ėmė sakyti, kad jis yra, kaip ir jo draugas lenkas, komunistas. Kad prie šio įsitikinimo jis priėjo pats, niekieno neverčiamas. Kad komunistas tai geriausia idėja, kuri išvaduoja eksploatuojamus nuo kapitalizmo ir t.t. ir t.t. Ponioms šokoladas ėmė springti burnoje, rūkoriai apkarto amerikoniški cigarečių dėmai. Puolė jį įtikinėti, kaip kas mokėjo, kad jis gal pažįsta komunistą iš knygu, bet nematė jo

Kai lietuvis citavo Lenką ir Marksą ir "švietė" Plattlingo komitetą, autorius galėjo su lenku netrukdomi išsikalbėti. Pirmas lenko klausimas buvo, kokių būdu čia tremtiniai be to, bijo savo vyriausybės. Ši paskutinė pastaba visus nustebino. Lenką kareivį pasidino tolimam kampe, o su lietuviu visas komitetas ėmė kalbėtis ir klausinėti. Visų nustebimui lietuvis ištraukė iš švarko užančio lietuviškų, Amerikoje spausdintų (Chicagoje) laikraščių. Ši dovana būtų buvusi bene didžiausia, jei ne tas, kad tai būta čekagaiskės "Vilnės". Buvo įdomu matyti, kaip pagyvėjusių beskaityančių tremtinių veidai ėmė rimtėti ir ilgėti, jo vėliau ir raudonis (tas pat buvo ir su autorium). Tai vienas, tai kitas dėjo laikraščius atgal ant stalo, pastebėdami, kad tai jūk bolševikinė makulatūra, atseit, sunaikinimui tinkami spausdiniai. Lietuvis kareivis lygiai gyvai besišypsodamas, ėmė sakyti, kad jis yra, kaip ir jo draugas lenkas, komunistas. Kad prie šio įsitikinimo jis priėjo pats, niekieno neverčiamas. Kad komunistas tai geriausia idėja, kuri išvaduoja eksploatuojamus nuo kapitalizmo ir t.t. ir t.t. Ponioms šokoladas ėmė springti burnoje, rūkoriai apkarto amerikoniški cigarečių dėmai. Puolė jį įtikinėti, kaip kas mokėjo, kad jis gal pažįsta komunistą iš knygu, bet nematė jo

Kai lietuvis citavo Lenką ir Marksą ir "švietė" Plattlingo komitetą, autorius galėjo su lenku netrukdomi išsikalbėti. Pirmas lenko klausimas buvo, kokių būdu čia tremtiniai be to, bijo savo vyriausybės. Ši paskutinė pastaba visus nustebino. Lenką kareivį pasidino tolimam kampe, o su lietuviu visas komitetas ėmė kalbėtis ir klausinėti. Visų nustebimui lietuvis ištraukė iš švarko užančio lietuviškų, Amerikoje spausdintų (Chicagoje) laikraščių. Ši dovana būtų buvusi bene didžiausia, jei ne tas, kad tai būta čekagaiskės "Vilnės". Buvo įdomu matyti, kaip pagyvėjusių beskaityančių tremtinių veidai ėmė rimtėti ir ilgėti, jo vėliau ir raudonis (tas pat buvo ir su autorium). Tai vienas, tai kitas dėjo laikraščius atgal ant stalo, pastebėdami, kad tai jūk bolševikinė makulatūra, atseit, sunaikinimui tinkami spausdiniai. Lietuvis kareivis lygiai gyvai besišypsodamas, ėmė sakyti, kad jis yra, kaip ir jo draugas lenkas, komunistas. Kad prie šio įsitikinimo jis priėjo pats, niekieno neverčiamas. Kad komunistas tai geriausia idėja, kuri išvaduoja eksploatuojamus nuo kapitalizmo ir t.t. ir t.t. Ponioms šokoladas ėmė springti burnoje, rūkoriai apkarto amerikoniški cigarečių dėmai. Puolė jį įtikinėti, kaip kas mokėjo, kad jis gal pažįsta komunistą iš knygu, bet nematė jo

daug Jungtinėse Valstijose yra komunistų. Jis atsakė, kad tiksliai nežinaš. Priklausęs Detroito komunistų partijos padalinii ir žino, kad tarp Detroito darbininkų esama nemažas komunistų skaičius, bet jis kasmet mažėja. Tada paklausiau, nuo kada prasidėjo komunistų judėjimas JAV. Jis atsakė, kad nuo prezidento Hooverio laikų. Ūkinė krizė ir surištasis su ja milžiniškas nedarbas sukūrė pirmas ir skaitlingas komunistų eiles. Vėliau jų nubyrėjo daugiau negu prisidėjo. Tada ir jis prisidėjo prie jų. — Girdi, lenkų kilmės amerikoniškas tarpe komunistas plinta silpnai. Ir jis pats ima abejoti komunizmo idėjos gerumu.

Toliau paklausiau apie naują prezidentą Trumaną. Jis man nedaug galėjo papasakoti, bet baigdamas šią temą, pasakė:

— Mums visvien gerai — aš išrenkam tokį ar šoki prezidentą!

Te tau, ir amerikoniškas komunistas, pagalvoju. Sėdėjom, rūkėm, o lietuvis komunistas ėmėsi su Plattlingo tremtinių komitetu. Lenkas klausėsi ir, aišku, nieko nesuprato. Paklausė, ko jis ginčijosi. Trumpai jam papasakojau. Jis pagalvojo ir po kiek laiko pasakė, kad tai bergždžias darbas ir kad lietuvis iš jų visų yra karščiausias (girdėjau, jis ir dabar gyvena Čikagoje).

Taip mes sėdėjome su lenku ir tylėjome, o lietuvis atkakliai grūmėsi su komitetu. Tada lenkas atsigrįžo į mane ir staiga paklausė:

— O ką jūs darysite su savo nigeriais, kaip sugrįšite? (Jiems buvo pasakojama, kad visi tremtiniai, jei ne savo noru, tai prievevartą bus grąžinti Lietuvon).

— Su kokiais nigeriais? — nustebau. Lenkas irgi nustebė ir paklausė dar kartą:

— Su nigeriais, su juodais žmonėmis!

— Mes jų neturim... Lenkas dar labiau nustebė, pagyvėjo, įsitempė ir, matyti, jį toji naujiena paveikė. Išskėlęs išskėstais pirštais abi rankas prieš savo veidą, jis rėžė man:

— Žmogau, ir tu nenori grįžti į savo kraštą? Juk tai laimingiausias kraštas pasaulyje!

Jis ėmė kalbėti apie negrus ir karščiuotis; visi atsigrįžo į mūsų pusę, o lietuvis rado progą nutraukti bergždžią disputą, ramiai ir maloniai nusišypsodamas, atsiveikino, šuktelėjo lenkui, kad laikas išeit. Ir abu išėjo patuliuoti.

Ilgai po to visi Plattlingo komiteto nariai sėdėjo kas sau, tylėdami ir tvarkydami savo mintis. Ant stalo liūdnei gulėjo kekiolika senos "Vilnės" paliktų egzempliorių... R-y#

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL., — SATURDAY, JUNE 15, 1963

ŽVEJO BATAI

"The Shoes of the Fisherman" yra naujiausia Morris L. West novelė, parašyta pačiu laiku ir aiškiu tikslu. "Žvejo batai", reiškia šv. Petro sostą, kuriame sėdėti yra tas pat, ką ir to apaštalo batus dėvėti. Knyga pasirodė prieš pat dabartiniam popiežiui Jonui XXIII mirštant ir, nors fikcijos formoje, pavaizduoja naują popiežiaus rinkimus ir ką išrinktas jis veikia, tikriausiai koks popiežius turėtų sekti po Jono ir ką jis turėtų veikti.

Žodžiu, tie 82 kardinolai, kurie susirenka į konklavą šio birželio 19 dieną, pagal šios knygos spėjimą išrenka patį jauniausį (50 metų) ir naujiausią kardinolą, kurį velionis Jonas buvęs paskyręs. Naujasis popiežius yra Kirilas Lakota, ukrainietis, barzdotos Rytų apeigų (unijotas), "pirmas slavas kada nors sėdėjęs Petro Kėdėje, per puspenktų šimtų metų, pirmas neitalas". 17 metų išbuvęs vergų darbo stovykloje Sibire. Iš Sibiro likvidacinių kacetų jis ištrūkęs tik savotiškų santykių dėka. Jam leido pabėgti per visą laiką buvęs jo vyriausias tardytojas ir inkvizitorius Kamenev, tarp kurio ir Lakotos laikui bėgant susidarė savotiškas sąjoniškas susipratimas, kaip kartais taikosi tarp katino ir jo pribagėdėjų, jis ir dabar gyvena Čikagoje).

Taip mes sėdėjome su lenku ir tylėjome, o lietuvis atkakliai grūmėsi su komitetu. Tada lenkas atsigrįžo į mane ir staiga paklausė:

— O ką jūs darysite su savo nigeriais, kaip sugrįšite? (Jiems buvo pasakojama, kad visi tremtiniai, jei ne savo noru, tai prievevartą bus grąžinti Lietuvon).

— Su kokiais nigeriais? — nustebau. Lenkas irgi nustebė ir paklausė dar kartą:

— Su nigeriais, su juodais žmonėmis!

— Mes jų neturim... Lenkas dar labiau nustebė, pagyvėjo, įsitempė ir, matyti, jį toji naujiena paveikė. Išskėlęs išskėstais pirštais abi rankas prieš savo veidą, jis rėžė man:

— Žmogau, ir tu nenori grįžti į savo kraštą? Juk tai laimingiausias kraštas pasaulyje!

Jis ėmė kalbėti apie negrus ir karščiuotis; visi atsigrįžo į mūsų pusę, o lietuvis rado progą nutraukti bergždžią disputą, ramiai ir maloniai nusišypsodamas, atsiveikino, šuktelėjo lenkui, kad laikas išeit. Ir abu išėjo patuliuoti.

tumo ir žmoniškumo, pačioj pradžioj pareikšdamas lenkų kardinolui Potockiui, kaip jį baimina tas ekleziastinis pompastiškumas ir švytėjimas.

"Po poros dienų mane apvainikuos. Gal būt, tai visai menkas dalykas, bet mane neramina ta daugybė ceremonijų. Mūsų Viešpats į Jeruzalę atėjo asilu raitas, o mane turi ant savo pečių nešti kilmingieji tarp Romos imperatorių vėduoklių. Visur pasaulyje pilna basų žmonių tuščiais pilvais, o mane vainikuos auksu ir mano triumfą nušvies milijonai šviesų. Man gėda, kad Dailidės ipėdinį traktuoja kaip kokį karalių. Aš norėčiau visa tai pakeisti". Bet kardinolas tik nusišypsodamas, atsakė: "Jie neleis Jums tai padaryti, Jūs šventenybe".

Nepaisant to, Kirilas bandė kai ką pakeisti ir pradėjęs vaikščioti po žmones, susipažindamas su vargo žmonėmis ir tikrais jų kūno ir dvasios reikalais, palengva nusikratydamas majestotiškos Pontifex Maximus (Aukščiausias Tiltų Statytojas) rolės, o praktikuodamas paprastų, nedidelių tiltelių statymą per audringus neramius upeliūkščius daugumos gerų paprastų žmonių gyvenime, už tai, žinoma, sukeldamas Romos Kurijos pasipiktinimą, o šventojo Ofiso (Inkvizicijos) viršininko kardinolo Leone met viešą pasipriešinimą, užmetant, kad Kirilas I žengia linkui erezijos...

Knygos pabaigoje įvyksta visos intrigos atvežimas. Naujasis popiežius tarpininkauja tarp naujojo Amerikos prezidento ir Sovietų premjero Kamenevo, rezultate pasiekiant ginklavimosi lenktynių sustabdymą ir atominio karo pavojų pašalinimo. Kirilas I baigia siekdamas visos žmonių vienybės ir visų žmonių brolybės.

Ką Kamenevas su Kirilu padarė su Sibiro vergų stovykloomis ir pavergtomis tautomis bei valstybėmis, autorius nepasako. J. P.

Pulsas kaip laikrodis

Daktaras tikrindamas paciento pulsą: — Tamsta esate sveikas kaip ridikas. Ir tamstos pulsas muša laikrodžio tikslumu.

Pacientas: — Ponas daktaras laikote pirštą ant mano laikrodžio uždėjęs!

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

CHICAGOS SVARIAUSIAS IR MODERNISKAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU
APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMAS
Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.
Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams medžiagų.
CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

1963. VII. 7 d.

ANTROJI JAV IR KANADOS LIETUVIŲ

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

ČIKAGOJE
(International Amphitheatre, S. Halsted & 12nd Street)

Bilietai gaunami:
Cicero delikatesų krautuve, 1425 So. 49th Ave.
J. Karvelis, 3322 So. Halsted St.
Marginais, 2511 W. 69th St.
Royal Blue maitisto krautuve, 4359 So. Campbell Ave.
Visos JAV ir Kanados L.B. apyl.
Paštu V. Grėblinas, 6941 So. Washtenaw Ave., Chicago 29, Ill.
Bilietų kainos: 2, 3, 4, 5, 6 dol.

NAUMĖ LIŪNAITĖ

MIELI LIETUVIAI!

Mes, trys Lietuvos dukros — aš, Naumė ir mano draugės Augė ir Skardė — senai ir ilgai gyvenę, bet nepasėmę, buvę išvietintos, ilgai ir plačiai klajoję, pastangomis Nado Rastenio, pasiekėme lietuviškąją Čikagą ir viešime "Naujienoje".

Mes norime atvykti į jūsų namučius ir papasakoti jums savo šurpulingus pergyvenimus senovės tremtyje. Iš mūsų sužinosite apie tais laikais esantį Bangpūčio dvarą Baltijos dugne, maloniai Raviņę, geruosius Arūdenus, mūsų gimtinę — Žvyrinę, tų laikų Lietuva ir didingas "Trijų Rožių Šventės" apeigas.

Mūsų kelionė į Jūsų namučius, buvusi \$5.00, dabar tik \$3.00. Prisijudami ar sumokėdami "Naujienoms", 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., leisite mums atvykti ir viešėti pas jus.

Iki mielo pasimatymo,

NAUMĖ LIŪNAITĖ

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI SKELBKITĖS NAUJIENOSE

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JUNE 15, 1963